

Bruselj, 29. maj 2018
(OR. en)

9291/18

RECH 224
TELECOM 150
IND 142
MI 392
COMPET 364
DATAPROTECT 102
ECOFIN 484
CYBER 113

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Datum:	29. maj 2018
Prejemnik:	delegacije

Št. predh. dok.:	9029/18 RECH 186 TELECOM 142 IND 136 MI 355 COMPET 318 DATAPROTECT 94 ECOFIN 428 CYBER 104
------------------	---

Zadeva:	Evropski oblak za odprto znanost (EOSC) – sklepi Sveta (sprejeti 29. 5. 2018)
---------	--

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o evropskem oblaku za odprto znanost (EOSC), ki jih je Svet sprejel na 3620. seji 29. maja 2018.

SKLEPI SVETA

o evropskem oblaku za odprto znanost (EOSC)

SVET EVROPSKE UNIJE –

OB SKLICEVANJU NA:

- svoje sklepe z dne 27. maja 2016 o prehodu na sistem odprte znanosti¹, v katerih je pozval Komisijo, države članice in deležnike, naj sprejmejo ukrepe, ki so potrebni za uresničitev cilja odprte znanosti, in si prizadevajo za usklajeno ukrepanje v ustreznih nacionalnih forumih, forumih EU ter večstranskih in mednarodnih forumih;
 - resolucijo Evropskega parlamenta o evropski pobudi za računalništvo v oblaku, sprejeto februarja 2017, ki podpira evropski oblak za odprto znanost ter poziva Komisijo in države članice, naj v sodelovanju z deležniki pripravijo načrt, s katerim bi čim prej določili jasen časovni okvir za izvedbo evropskega oblaka za odprto znanost (v nadaljnjem besedilu: EOSC)
 -
1. UGOTAVLJA napredek, ki je bil dosežen pri omogočanju dostopa do vrhunskih evropskih podatkovnih infrastruktur in storitev v oblaku po objavi sporočila Komisije z dne 19. aprila 2016 z naslovom „Evropska pobuda za računalništvo v oblaku – vzpostavljanje konkurenčnega podatkovnega gospodarstva znanja v Evropi“ in sporočila Komisije z dne 10. maja 2017 o vmesnem pregledu izvajanja strategije za enotni digitalni trg, ki potrjuje, da je treba predstaviti časovni načrt izvedbe evropskega oblaka za odprto znanost;

¹ Dok. 9526/16.

2. SE SEZNANJA z izjavo za EOSC z dne 26. oktobra 2017, ki je bila oblikovana na podlagi vrha EOSC 12. junija 2017 in katere namen je pregled načrtov izvajanja za področja EOSC, pri katerih je potrebno prednostno ukrepanje, pridobivanje trdne podpore in vzpostavljanje soglasja, ter OPOZARJA, da je vzpostavitev evropskega oblaka za odprto znanost, ki je danes eden od najpomembnejših v raziskave usmerjenih procesov v EU, skupna odgovornost Evropske komisije in držav članic – ob upoštevanju sodelovanja in podpore deležnikov;
3. POUDARJA, da bi bilo treba pri izvajanju in nadaljnjem razvoju naprednih rešitev za učinkovito zagotavljanje in uporabo kakovostnih znanstvenih podatkov – kar vključuje učinkovite deskriptorje, dostopnost, interoperabilnost in ponovno uporabljivost, dosledno izvajanje načel FAIR² ter razvoj in spodbujanje uporabe podatkovnih skupnosti (*Data Commons*) – upoštevati prakse, ki so že uveljavljene v raziskovalni skupnosti, raziskovalno infrastrukturo ESFRI, e-infrastrukturo in druge ustrezne nacionalne infrastrukture;
4. POUDARJA, da je treba v zvezi s souporabo podatkov upoštevati ustrezne poslovne in varnostne interese ter interese za varstvo zasebnosti, in sicer po načelu: odprto, kolikor je mogoče, zaprto, kolikor je to potrebno;
5. V zvezi s tem POZDRAVLJA delovni dokument služb Komisije o izvedbenem načrtu za evropski oblak za odprto znanost, ki uvaja povezani model EOSC in dvostopenjski pristop k uvajanju EOSC; Se SEZNANJA z načrtovano podporo v prvi fazi izvedbe EOSC s projekti, ki se financirajo s sredstvi okvirnega programa EU za raziskave in inovacije (Obzorje 2020), ter POUDARJA pomen usklajevanja med različnimi obstoječimi in prihodnjimi projekti, ki se financirajo iz okvirnih programov EU v zvezi z EOSC, vključno z nadnacionalnimi pobudami, ki svoje dejavnosti navezujejo na EOSC; POUDARJA, da je začetek druge faze odvisen od ocene Komisije in držav članic glede prve faze in da to ne posega v večletni finančni okvir po letu 2020;

² Najdljivost, dostopnost, interoperabilnost in ponovna uporabljivost (*Findable, Accessible, Interoperable, Reusable* – FAIR).

6. PRIZNAVA, da je razvoj EOSC ponudbena plat širše politične pobude, katere cilj je kolikor je mogoče odpreti dostop do znanstvenih rezultatov in čim bolj uveljaviti prakse odprte znanosti v Evropi; POUDARJA, da je zaradi učinkovitosti treba hkrati delovati tudi na strani povpraševanja, kar pomeni, da morajo tisti, ki financirajo raziskave, spodbujati odprt dostop, da so potrebna pooblastila za upravljanje podatkov in uporaba načel FAIR, pa tudi spodbude in nagrade. POZIVA Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da bo EOSC usmerjen na uporabnika, da bo na začetku koristil predvsem raziskovalni skupnosti in se pri tem opiral na njene najnaprednejše prakse, ter da bo nato nadalje razširil krog uporabnikov, tudi na MSP, državljane in javne organe;
7. PRIZNAVA, da je sprememba kulture med raziskovalci v smeri odprtosti predpogoj za uspešno izvedbo EOSC, zato bi bilo treba upoštevati aktualne razprave o zaslugah v raziskovalnih poklicnih poteh in o vprašanju, kako sedanje parametre dopolniti z novimi;
8. SE STRINJA, da bi moral model za EOSC temeljiti na vseevropsko povezanih podatkovnih infrastrukturah, da bi bil dovolj prožen in bi se lahko prilagajal spreminjajočim se potrebam deležnikov; v zvezi z vzpostavljanjem te povezave med nacionalnimi in evropskimi podatkovnimi infrastrukturami SPODBUJA države članice, naj ustrezne skupnosti, kot so npr. e-infrastrukture, raziskovalne infrastrukture, organizacije za financiranje raziskav in organizacije za izvajanje raziskav, pozovejo, naj se organizirajo, da bi bile pripravljene na povezavo z EOSC, in POZIVA Komisijo, naj čim bolje izkoristi obstoječe projekte ter strokovne izkušnje in znanje, ki je na voljo prek obstoječih pobud, kot so ESFRI in eIRG, GO FAIR in druge;

9. MENI, da bi glede na odprtost EOSC njegov razvoj moral biti vključujoč in postopen, ter PRIPOROČA Komisiji in državam članicam, naj zagotovijo, da se lahko deležniki prostovoljno odločijo za sodelovanje z izbiro storitev ali sklopov podatkov, ki si jih lahko ob upoštevanju razpoložljivih sredstev ter v skladu z veljavnimi pravili in predpisi izmenjujejo z drugimi;
10. POZIVA Komisijo in države članice, naj zato skupaj preučijo možnost popisa nacionalnih infrastruktur in pobud za raziskovalne podatke v državah članicah, ki bi jih bilo mogoče povezati, da bi bile, kar zadeva upravljanje raziskovalnih podatkov, ustrezno upoštevane sedanje strukture, pristojnosti, naloge in pobude;
11. POUDARJA, da so ključni dejavniki za uspeh EOSC dobro upravljanje in trajnostni poslovni model ter usposabljanje zadostnega števila podatkovnih strokovnjakov. PODPIRA dvostopenjski pristop k upravljanju EOSC, ki bo vsem državam članicam in Komisiji omogočil, da bodo v prvi fazi usmerjale začetni razvoj EOSC in ga nadzorovale. Upravljanja EOSC bi morali v drugi fazi prevzeti deležniki, pri čemer bi na višji ravni vse države članice in Komisija ohranile usmerjevalno vlogo. PRIPOROČA, da se poskrbi za učinkovito usklajevanje z ESFRI;
12. POZDRAVLJA model za EOSC, ki ga sestavlja šest medsebojno povezanih področij (arhitektura, storitve, podatki, dostop, pravila in upravljanje), ter POZIVA Komisijo in vse države članice, naj ob upoštevanju priporočil stalne delovne skupine za odprto znanost in inovacije pri odboru ERAC vzpostavijo okvir upravljanja, ki bo zagotovil udeležbo deležnikov iz raziskovalne skupnosti in učinkovito sodelovanje vseh držav članic, poleg tega pa izpolnjeval naslednja načela in merila:
 - a. povezanost in interoperabilnost obstoječih podatkovnih infrastruktur ob hkratnem upoštevanju njihovih mehanizmov upravljanja in financiranja;

- b. jasno in učinkovito medsebojno razmerje med različnimi organi, ki tvorijo okvir za upravljanje EOSC, zlasti pa jasna opredelitev vlog upravljalnega in izvršnega odbora, pri čemer morata oba organa imeti jasno opredeljene naloge, upravljalni odbor pa mora nadzorovati izvajanje upravljanja EOSC;
 - c. objektivna in pregledna merila za izbor in sodelovanje predstavnikov in deležnikov iz držav članic in pridruženih držav, kot so npr. velike vseevropske raziskovalne infrastrukture, javne raziskovalne organizacije in univerze, v izvršnem odboru, delovnih skupinah/podskupinah in drugih ustreznih odborih;
 - d. vključujočnost in odprtost okvira upravljanja EOSC, da se zagotovi učinkovito komuniciranje med izvajalci³ in nosilci odločanja;
 - e. Razvoj strokovnega znanja na področju EOSC.
13. SPODBUJA Komisijo, naj v organe za EOSC imenuje vrhunske strokovnjake, ki so dobro povezani z znanstveno skupnostjo ter nacionalnimi in mednarodnimi pobudami, poleg tega pa naj zagotovi sodelovanje vseh deležnikov, ne glede na to, ali so odobrili izjavo za EOSC;
14. POZIVA Komisijo, naj si po najboljših močeh prizadeva za uvedbo strukture upravljanja EOSC v letu 2018, vendar ob natančnem posvetovanju z odborom ERAC in če s tem ne bo prizadeta kakovost;
15. POZIVA Komisijo, naj zagotovi, da bodo vse države članice lahko čim bolj izkoristile možnosti EOSC, zlasti npr. prek tehnične zasnove in posebnih ukrepov, kot so naložbe v človeški kapital, da bi podprli povezovanje njihovih infrastruktur v EOSC;

³ Udeleženci vrha EOSC junija 2017 in podpisniki izjave za EOSC so se zavezali, da bodo uresničil vizijo evropskega oblaka za znanost in hkrati ostali odprti za vse, ki bi želeli sodelovati v teh prizadevanjih.

16. POZIVA k učinkoviti izvedbi EOSC in POZIVA Komisijo, naj v tesnem sodelovanju z državami članicami predstavi prihodnje financiranje EOSC in druge morebitne proračunske odločitve, ki bodo posledica izvedbe EOSC; Zlasti POUDARJA pomen razvoja trajnostnega poslovnega modela in izbire najustrežnejšega pravnega instrumenta za drugo fazo razvoja;
 17. POUDARJA globalni značaj upravljanja raziskovalnih podatkov, pozdravlja razprave v okviru mednarodnih forumov ter POZIVA Komisijo in države članice, naj usklajujejo svoja stališča na mednarodni ravni.
-